

میلعلما وه

باقی لاجرد رکذ ریثأت

9 سلج - رکذ و درو - یر صبن او ذع شیدد حرشد

تانا بید

ی نار هط ی نیسدن سحدمحم دبسد جاد الله تیآ تر ضد
هر سد الله س دق

مِجْرَلَا نِاطِيْشَلَا نَمَ لِّلْهَائِ ذُو عَا
 مِجْرَلَا نِ مَحْرَلَا اَللهِ مَسْبِ
 نِ لِسْرَمَلَا فِرْشَا يَلْعُمَلَا سَلَا وُقْلَا صِلَا و نِ يَمَلْعَلَا بَرَّ لِّلْه دُمَحَلَا
 نِ يِرْهَاطَلَا نِ يِيْطَلَا هَلَا يَلْع و دِمَحْم مِسَا قَلَا يَبَا نِ يِيْبِنَلَا مِتَاخُو
 نِ يِعْمَجَا مَهْنَادَعَا يَلْع مَنَعَلَلَا و

دندومرفی رصب ن اوندع هپ ملاسلا هیلع قداصد ماما ترضد:
ی درون عی نلغشت لاف، راهنلا و لیلا عانلا نم عاسل کی قداروا ی لکذ عم و، بولطم لجر ی نأ
هیل فالتخت تک امک هیل فالتخا و کلام ن عذ و
 زور و بشدت عاس زای تعاسر هر رد نیار بهولاع و متسه ی تموکد مانگتسد بلطدروم ی درم ن م
 و ورد و ا دزد زین ونکا، ی تفری م کلام دزدن لابقه مک روطن امه و وشم ن م درو زا عنام؛ مراد ی داروا
 س رید و ا زا ار دوخل ناسم

ی رس، ی بلق، ی ناسل: رکذ عاونا
 هدیاف ن ازی م و رکذ رد بترتم هر مته هلمجن م؛ تسا ثحب ل باق فالتخم تا هج زا درو و رکذ هلمنسم
 تسا ن کمم ای دراد چایتخا رکذ هپ تا قوا هم هر د ناسنا ایآ و تسا دیقم ی ناسک هچ ی ارب رکذ هکنیا و نأ
 دوشد زاینی پ نأ زا هک دسر پ ی ا هبتر م هپ

قلاطا رکذ ی رس و ی بلق، ی ناسل دای زامعا ادخ دای هپ هک دش ضرع لامجا و حنه بلق س لجم رد
 ی تانایب ادخ دای و رکذ موزل هبع جار ی اهدیدع دراوم رد هغلابلا جهن رد ملاسلا هیلع نینموملار یما. دوشی م
 دیامرفی م زین ن ارق رد² دنیامرفی م نایب فالتخم ی تارابع ابار بلطم نیا و، دنراد
 مدع، ش مارآ و نوکس، اهل د ن انیمطا هک دیشاب ماگآ و هجوت م»³؛ **(بَوْلُقْلَا نُنْمُطَتَا اَللهِ رِکْذِبِ لَأَا)**
 «ت سادخ دای و رکذ ورگرد طقف بولق بارطضا و ش یوشد

ایند رد ناسنا بولطم روما هپی هاگن

و ن انیمطا ثعاب ادخ ریغ دای ارچ و تسا بلق ن انیمطا و لد ش مارآ بجوم ادخ دای ارچ لهاد
 ، میز ادنیب ی هاگن تسا ناسنا بولطم ایند نیا رد هکی لناسم و ایاضق مامت هپ رگا؟ دوشی مذ بلق ش مارآ
 ، دومن نوکر و اگتا ن ادب ن اوتی م هک زین اهنأ زا ی مک دادعت و تسا و غل و هدهی ی لناسم اهنأ رثکا مینیبی م
 دنرادند ماود

جاودزا و تقافر رما رد قارتفا رب ایند ی ناب

زاینی پ تقافر زایند نیا رد ی درف چیه. تسا قیفر دراد اگتا ن ادب ناسنا هک ی دراوم زای کی
 لناسم و ثحب و سرد، راکوب سک و ترا جتر د قیفر) ی اهنهم و هفرد و رما هر د ی سکر ه اذل؛ تسیند
 دنکی م ادیب ی یاقفر و ن اتسود اعبط (ی ملع

قیفر هرابرد نینموملار یما هیصوت

¹ ۱۷۸ ص، درجم حور ۲۲۴؛ ص ۱، ج، راوندلأ اراج

² ۲۱۶ ص، ج (مدبع) هغلابلا جهن

«رِکْذِلَا نَسْحَا هَنَّافِ اَللهِ رِکْذِ ي فَاوْضِيفَا»

(ققم) «تسا رکذ نیرتوکید و نیرتهپ هکارچ، دیر و آجه ی رایسب ار دنوادخ رکذ»؛ همجرت

۱۸۸ ص، ملکلار رد و مکحلا ررغ هپ دوشد عوجر، رتشیب علاطا تهج

³ ۲۸ هیا (۱۳) دعر مروس

تسا هدش هیصوت رایسب عرش و تایاور رد و تسیند یفلاخ هئسم ،دیفم قیفر ندر و آ تسدهب
دیامرفی م ماسلا هیلع نینمؤ ملار یما

و نیرتزجاع»¹؛ مهنمب رفظ نم عیض نم هئم رجعاً و ،ن اوخلاً باسیتکا ن عَزَجَع نم سِ انلا رُجَعاً
تسا یسک و ا زا رتتخبد و ؛دنگ ادیپ ار دوخ لاد اب باساتم قیفر دناوتد هک تسا یسک مدرم نیرتهر اچیب
«دهدب تسد زا ار وا و دنزب اپتشد و ا هب ،درک ادیپ ار یصخش نینچی تقو هک

طاطحنا بجوم و دَرَب نورید هار زا ار ناسنا هک تسیند یسک ،قیفر زا روظنم هکنا بلطم لامجا
یفلتخم ناسم ناسنا هک تسا یقیفر دوصقم هکلب ،دروآ ناسنا یارب ار یویند ناسم و دوشد فارحنا و
ناحتما ینیشنمه و تسلاجم یارب ار وا یگداما و ویهت نازیم تهجره زا و هتشاذگ نایمرد و ا اب ار
تسا منتغم ناسنا یارب یصخش نینچ اب تقافر ؛تسا مدرک

ی م و تسا دامتعا لباق و باسانم ناسنا یارب رظن ره زا هک یقیفر نیمه اب تقافر مینیبی م ،لهاد
ای یتم تشنگ زا دعب هرخلاب و درادن مود و تبابث ،درپس لد و درک یرانگه یامرسد و ا هب تبسن ناوتد
هچره و دنکی ماهر ار ناسنا یئزج ی هئسم هطساو هب ای دیامنی م ماتوک و ا زا ار ناسنا تسد لجا کیپ
دشخبی م ی امدیاف ،تسا هدز رسام زا یباطخ هچ و میاهدرك هچ ام رگم :دیوگی م ناسنا

اما ؛دنگ جاودزا دیاب ،لسن عاقبرد رارمتسا و ظفد مدعاقرب انب ایند نیا رد ناسنا هک تسیند یکنش
هچرگا ای و دنروخبر بل کشم هب نیجوز و دوشد هتشاذگ یرانگه یانب ادتبا نامه زا تسا نکم یهاگ
هب اهن درک کرد نیا یتمد زا سپ یلو «میاهدرك کرد ار رگیدکی ام» :دنیوگب ل و ا یاهمام و اهزور رد
یگدنز تسا نکم زین یهاگ !ددرگل دبم یشرته بل سعمام ی نیریش و دوشد رجنم تافلاتخا و تار جاشم
،ن ارتقا و تبخاصه یزور ود ؛تسا تبابث مدعرب ایند یانب یلکروطه یلو دشاب دارم قفور بود ره
:دیوگی م یساک میلک .تسا قارتفا و ییادجرگید زور و

تشنگ نانچ مراهب هک ،ن ازخ درنگب نوچ *** تشنگ ناغف و هآ هب مامت ،ملگل صف

تشنگ ناسچ میوگب و تباب میلک مهنآ *** شپید دوبند یزور ود تایید یماندب

³ تشنگ نآ و نیز لد ننگ هب رگد زور *** نآونیا هب دشلد² داد فرصد زور کب

رب یبزح ات دهندهی لم یکشت بزد ،دنسم نیا هب ندیسر یارب و دندنیم تسایر هب لد یزور
تسایر و تنطلس یار اوگب آ و هتشنگن یتمد زونه اما ،دنریگب یار مدرم زا و دنگ هبلغرگید بزد
نوخن اطرس هب اقا نلاف :دنیوگی م هکنیا ای و دسری م رسهبد تدم نیا ناهگان هک هتفرن نییاپ اهنآ یولگ زا
تسا هدش لاتبم رگید ضار ما ای

هاشداپ رتخد زا نکر اخ نوچ یرانگتساوخ تیاکد

:تسا هدمآ تسیند تبسانمی بد نآ لقتد هک ی تایاور رد

دندیسر یرهش یکیدزن هب نییراود زا یخراب ماسلا هیلع و ا و انیبندی لدی سیع ترضد یزور
هب اب و مینامب اجنیا رد هک هدب نذا ام هب» :دنتفگ یسیع ترضد هب نویراود .دنتفای ار یجنگ هار رد و
رانک رد یعقاو چنگ هکنیا اب تسا بیجء اعقاو) «مینک یریگولج نآ دشع یاض زا ،چنگ نیا ندر و آ تسد
امش» :دندومرف یسیع ترضد ل احن یارد (!دنوری م یدام چنگ غارسه هب هنوگچ ،تسا هتششن نویراود
«موری م نآ لابندهب هک مراد غارسه رهش رد یجنگ م :دینامب اجنیا

؛درک زاب ار رد ی نزرپی .دز رد و دیسر یرقم رایسب لزنم هب و دش رهش دراوی سیع ترضد
رد م یرگید درف و تزا ریغ ایآ ؛متسه و تنامهیم ،بیرغ رهش نیا رد بشما م» :دومرف ترضد

1. ۱۴۰ ص ، ۴ ج (مدبء) ةغلابلا جهن

2. ن.تسید :ل.خ

3. ۳۲۷ ص ، ۲ ج ، راوناع لطم . ۱۳۱ ص ، یناشاک میلک ل ماکن اوید

:دندومنی م تئارق زردنا و حصنن اونوعه ب اقر یارب دایز ار ریز رعش -هیلع الله نواضر -ی نادمه یراصنا الله تعالی موحرم»
«... تشنگ ناغف و هآ هب مامت ملگل صف

و تسا هتفر ایند زا شردپی کدوک رد هک مراد ی دنزره، هلب: «درکضرع»؛ دنکی می گدنز هناخ نیا می هار نیا زام تشیعم و؛ دشورفی و؛ دنکی می عمج رابخ و دوری می ار حصه هک تسا نیا و راک «درنگ»

هدامآ تحار تسای ارب ار ی لحم دوب مدرک ساسحا ار ترضدن آ ی گرزب و تمظع راثا هک نزرپی عطاس درم نیا نیبج زا حلاص و تیاده رون: «تفگ واهب، دیسر هار زا شرسپ هکی ماگنه و دومن لئاسم و یرامش تمیغ ار و ابی تبصم و یدنیب و اتمدخ هب رمک هک تسا بوخ هچ سپ؛ تسا «یامن حرطم و اباد ار دوخ»

تیفیک زای سیع ترضد هکنیا اتم دوب ترضدن آ تمدخ رد و دیسر ترضد اتمدخ هب رسپ هک دندید اما دنتفای و ارد ار لامک و یقرت ی ارب دادعتسا و لقع راثا و دندرک لؤس و ل اوحا و تشیعم راثا و تردنم: «دندومرف اذل و، تسا مدرک لوغشم دوخ هب ار و بالق و تسا تحاران ی اهلئسم زا و ارب و تل کشم مناوتب و دیارب نم تسد زا یراک دیاش؟ ی تحاران ارچ؛ منیبی می گرزب ی تروک و ی تحاران مراد ی گرزب ل کشم نم، هلب: «تفگ، دیزرومی فاکنتسا دوخ ل کشم نایب زا ادتبا رد هک و «!منکل د، نک حرطم ار تل کشم و ت»: دندومرف ترضد «!دهاوخ اذخ هکنآ رگم تسین دل باق هجوچ به هب هک هک متشنگی می ماشداپ رصق رانک زا ی زور»: تفگ ن اوج «دیامرف ماهلا نم هب ار ن آل د هار دنوادخ دیاش ی نوزف مبلق رد و تبحم زور ره نونکات عقوم ن آ زا و؛ متخاب لد واهب و دانفا ماشداپ رتخد هب ممشچ و ورب ناطلس دزن ادرف: «دندومرف ترضد «دوشن امرد گرم هب زج درد نیا منکی مدن امگ و دبایی می «نکل وبق، تفگ هچره و نک یراگتساوخ ار شر تخد و ازا»

دییوگی واهب؛ مراد راک ماشداپ اب نم: «تفگ ن انابرد هب و تفر ماشداپ رابرد هب و تفر یذپ ن اوج «منک یراگتساوخ ار شر تخد اتم اهدما نم هک»

وا هک تسین دب، هدش هک مه دندخ و ن تفت ی ارب: دنتفگ دوخ اب و دندیدنخ و دنتخادنا واهب ی هاگن اهنآ: دیسرپ و دیبلط ار و ماشداپ. دندناسر ماشداپ هب رخسمت تلاد اب ار مایب نیا اذل و میربب ناطلس دزن ار «تسیچ تاهتساوخ، ن اوج»

«!ماهدما اجنیا هب امش رتخد یراگتساوخ ی ارب نم»: تفگ

ناسا ماشداپ رتخد اب ج اودزا هکی نادمی ای ی لو! بوخ رایسب: «تفگ آ از هتسا ن اودعهب ماشداپ دادعت، می تمیق ی اهاگنس ی ارب و «!؟ ی نک م هار ف ارب تیقاوی و رهاوج و ی لاا زا ی نیگنس رهم دیاب و تسین ت شادان دوجو ی ماشداپ چیه هناز خرد هک درک نیعی ی تایصوصخ و

ضرع هب ار بلاطم و تشگرب لز نم هب «مروآمی ار باوج ادرف و موری می نم»: تفگ ن اوج زا رپ هک دندیسر ی اهارخ هب اتم دندرک تکرر لزنم زا ن اوج ن ارب ترضد. دیناسر ی سیع ترضد رتب و گرم ی سنج هب ل ی دبت اجنآ ی اهاخولک و گنس هامت و دندرک ی یاعد؛ دوب ی گرزب ی اهاخولک و گنس ربب ناطلس دزن و رادرب، می هاوخی می هک ار یرادقم ره: «دومرف ماگنآ؛ دش دوب هتساوخ ماشداپ هچنآ زا «هدب واهب»

ابش نایفارطا و ماشداپ «ماهدرک رضادتساوخی می ماشداپ ار هچنآ»: تفگ و دما رابرد هب ن اوج رادقم نیا: «دنتفگ و دندش توهموتام، دشاب مدرک ادیبی ی جنگ واهک دنداد لامتحتا تار هاوج همهن آن دید «! ی نک رضاد میبوگی می هکی تایصوصخ نیا اب زین ار تار هاوج زا رادقم نیا دیاب و دنکی مدن تیافک

دومرف ترضدن آ، دیناسر ضرع هب ار بلطم و دیسر ی سیع ترضد اتمدخ ادمج ن اوج ن اوج «ربب اهنآ ی ارب و رادرب تار هاوج ن آ زا می هاوخی می هک رادقم ره و ورب هبارخ نامه هب»

و ا تریح، ت شادانگ ماشداپ ی ولج ار میلوا تار هاوج ربار بدنچ و تفر رابرد هب ادمج ن اوج ی تقو تساوخن اوج زا و دننک تولخ ار س لجم داد روتسد «!تسا ی بیجع رایسب هلتسم نیا»: تفگ و دش رتشیب اعطق نامهمی ن آ دش هجوته هک ماشداپ. درک فیرعت ار ایاضق هامت زین واهک دنک نایب ار ارجام تیعاوا اتم ن رتخد چ یوزت ی ارب هک نک اضافت و ورب تنامهمی دزن هب ن اوج ی ا: «تفگ، دشاب ی سیع ترضد دیاب

«دندروا یب فیرشد رابرد هب»

مارتحا و تزعدروم و دندما رابرد هب سیع ترصد؛ دناسر ضرع هب ار ماشداپ مایپ و تفر و
دندناوخ و یارب ار رتخد نآ دقع اج نامهر رد ترصد و دنتفرگرارق ماشداپ
زج یرگید تراونوچ و درک تبحص نآ اب یردق ماشداپ، فافز زا دعب هکنیا هصلاخ
هب و درکی فرعم دهعلیلو اونوع هب ار وا، دودب هتفایل قاع و مهبفر رایسب ار وا رهوش و تشادن دوخ رتخد
و تفر ایند زا ماشداپ، دیسر مود بشن نوچ. دندک تعیب و اب هک درک رما ش تکلم نایعا و ص اوخ مامت
لیوحت و هب ار ماشداپ ننازخ و دندمارد و اتعاطا هب امارا همم و تسشن ماشداپ تخت رب نآ
دنداد.

هک آقد، میکد درم یا: «دیسرپ، دندما و دزنی ظفاحادخ یارب سیع ترصد موس زور ی تقو
رب یرما هتشدگ بشرد اما؛ مروا اجهب ار اهنأ زا ی کیرکشد مناوتی من م هک دیرادی قوقد ن من درگ رب
و: «دومرف!» مریب هرهب مناوتی من تامعدن نآ زا کیچیه زا دیوگن خساپ رگا هک هتشدگ ضرع ن م بلاق
«؟ تسیچ نآ»

دوخ مدارا و ریخست تحت رد ار عایشا همم دیناوتی م هکی تردق نیا دوجو اب امش: «درک ضرع
دوخ یارب ارچ، دیناسر بی هاشداپ تعفر هب ن کراخت سز زا زور ود تدمرد ارم دیتسناوت و دیروارد
«!؟ منیبی ملاد و عضو نیا اب ار امش ن م و دینکی من یراک

دندومرف و ا هب سیع ترصد، درک رارصال اوس نیا رد ی تقو:

اذه ی لبأ بغریلا، اهتئانید و اهتسید و ایندلا عانفب ریصبلا و هباوژ و هتمارک رادب و لهاب ماعلا ن
کلت دعد لا هتیناحور تادد هتبحم و هتفرعم و ی لعته هبرقی فاندن ا و؛ هتینافلا روملا هده و لنانزلا کئملا
أنیسه اهدنع هتینافلا تادللا

ی تسپ و تسخ و ایند عانف هب و دنک ادیبی هاگآ و مدعو و یازج و تمارک راد و دنوادخ هب هکی سک
و تفرعم و برقل لادر د ام یارب هک اقیقت و؛ دنکی من تبغری ن دشل ناز بی هاشداپ نیا هب، ددرگ ریصبن ا
ی من باسح هب یزید ن لابق رد ار ی نافت تادد نیا ام هک تسای ناحوری تادد ی لعته و کرابت دنوادخ تبحم
«! میروا»

تفگ، دندومرف نایب ار ترخا تاجرد و تامعد و، ایند تافا و بویع و یارب ترصد ی تقو:
!؟ یربکلا هتیلبل هده ی فی نتعقوا و یرحا و ی لوأ و ه ام کسقل تارتخا م: یرخا هتجد کیلعی لف
ار رتهتسیاش و رتهب رما تدوخ یارب ارچ: دش ادیب ن م یارب یرگید تجد بلطم نیا اب لاد«
«!؟ (دومند تلاد ی تشاد دوخ هکی جنگ نآ هب و)؟! یرک راتفرگ یربک هیلد نیا رد ارم و یدیزگرپ

دومرف سیع ترصد:

قرسیملا روملا هده کرتی فب اوئلا کد ن وکید و کناکذ و کلقعی ف کئحتملا کلد کد تارتخا امنا
کریغی لدع هتجد ن وکت و، ی فوا و رتکأ کلا

هب و ت هکنیا و؛ میامزایب ار و ت توکذ و لقع ن ازیم ات دومند رایتخا و ت یارب ار هلئسم نیا ن م«
هب و ت هکنیا و؛ نادرگ دوخ ن آ زا ار باوژ نیرتشیب و نیرتهب، ن کمم و ناسا روما نیا زا ن تشدگ هطساو
«بی شابن ارگید یارب ی لیلد و تجد ن اوند

یادف ار ی مهم تعفنم نینچ ماگچیه ناسنا: تفگ و تخادنا راکهب ار دوخ لقع، لقاع ن اوج نیا
هب و دیشوپ ار لبق هتک ی هسابل نامه و درک اهر ار تنطلس اذل؛ دنکی من طیسب و یرهاظ لناسم
دش قلم ملسلا هیلع سیع ترصد نیب اود

نیب و دناهدروا نوریب ار چنگ اهنأ هک دندید، دندما نیب اود دزن ن اوج ن آ اب سیع ترصد هکی تقو
نیمه متشاد غاسر رهش رد هکی جنگ ن آ زا ن م دوصقم: «دندومرف اهنأ هب مه ترصد؛ دناهدرک میسقت دوخ
1 «م تفایار و ا لهدمحا هک دوب ن اوج

1. ۲۸۰ ص، ۱۴ ج، راونلا اراجب

؛ در اندام او و تابانند ایند که دندانها دیاپ دندنی ملدن آبه که ی دارفا و تسنا نیمه ایند تبقاع، ی راب دیامرفی م و دزنی م دایرف م لاسلا هیلع نینمؤ ملاریما که تسنا تهج نیمه هب رارق و تابثلحم ترخا و روبع و رمه یاج ایند که دینادب مدرم ی»¹؛ رَمَزَاد لَا رَمَزَاد اَیْدَلَا «تسنا

لاس دصد زاشیپ رگیدی خردی یارب و مامود زارتمکی اهدعی یارب ماگردنگ نیاتسنا نکمه هچرگ و دوی دهاوخذ رقمه وای یارب ایند نیازاب، دشاب هتشداد مه ار رضدرمعی مدآرگا یلو، دماجنالوطه و تباثلتقیقدن آریغربی یاکتا دناوتی ملقاعناسنا ایآ، هلئسم نیابه جوتابل احدنکروبعن آزا دیاب لقاenasنا اعقاو ایآ!؟ دشاب هتشداد، دوشن آلاوز و عانف بجوم دناوتی مذی عدار و عنام چیه که رادیاب!؟ دیامن اکتان ادبو درپس لد ایند هب دناوتی م

لمج گنج رد سابعن یا و ماسلا هیلع نینمؤ ملاریما هاگدید توافقت

دما دورف مذب رد و درکت کرد هرصدت مسهل مجباحصا عفدی یارب ماسلا هیلع نینمؤ ملاریما می نینمؤ ملاریما نه زرد هچنآ یلو، دوی گنج رد هبلع تشنگی م سابعن بان هذ زا اجنیا رد هچنآ نکمل کشرهه و امتد که تسین نیانیمؤ ملاریما رظن. بدرکه هبلع هن، دوی فیلکتی ادا طقف، تشنگ هنامبی قابدوخ یاجرد واهک دشاب نیارب ادخ مدارا دیاشد هکارچ؛ دوش هتشداد ربش یاجزا هتشف س آردیاب دوی فیلکت دیاب که تسنا نینمؤ ملاریما رظن؛ تسادخراکرد تلادخ زین رکف نیای تدروصن یارد دروخب تسکش گنج نیاردهچرگ دهد ماجنا ار

یرهاظ تفلاخ هب ماسلا هیلع نینمؤ ملاریما هاگدید

می راطنتا همیخ نوربید رد ترصد اب تاقلامی یارب، دندوب هتشرگرب چ زاکه ی اهدعل احن یارد که تسنا دما نینچ تیاور رد؛ دوی دوی خلعن هب ن دز هنیپ لو غشم همیخ رد ترصد و دندیشک همیخ رد هکنیا زامیرتجاتحم و تهب دوی خرما حلصا یارب ام»؛ تفگ و دش همیخ ل خاد سابعن یا «! ی نزیب لوصو ار دوشش فک و ی نیشنب مه ی ولهد ار هگنل ود سپس؛ دز هنیپ ار دوشش فک ات دومندی یانتعا چیه و املاک هب نینمؤ ملاریما دومرف و داد رارق

دومرف ترصد «! دراندی تمیق»؛ تفگ سابعن یا «؛ دراد تمیق رد قلعن تفج کید نیاهموقی ل»؛ ترصد «! م هر دکی زارتمک؛ م هر د رسک»؛ تشاد هضرع سابعن یا «. وگب، دراندی تمیق هکنیا دوجو اب»؛ دندومرف

تفج کید نیاش زرامسق اذ هب»؛ «الطاب ع فدا و اأقد مبقا ن ا لا اذ ه مکرما ن مئی لا ا ثبحا امه اللهو مراد ایهب ار ی قد مناوتب هکنیا رگم؛ ینی م توعدن آبه ارم که ی تموکد زاتسنا رتشیب ن م دزد رد ل اعن «میامن عفد ار ی لطاب ای

و تردق ن دروات سد هب زاهدش لوصو ش فک ن آش زرانیمؤ ملاریما دزد رد که مروخب مسق رگا یاپ ن دشی مخز و گنس و راخت باصا زاهدش لوصو ش فک اریز؛ تسین فازگتسا ه دوی رتشیب تنطلس و گنج و ی شکرکشلا، ی گراچیب و تالاکشم زاریغ ی زیچ تردق نیازا اما، درکی م یریگولج ترصد مسق اذل؛ دروآی مذت سد هبل امع و نارازگراک بدرک بصن و لزعو، ن ادان مدرم اب هجاوم رد رسدرد بلطم نیادوی رتمهمی شکرکشلا زاترصدن آ یارب ه دشه لوصو ش فک نیامیظعلا اللهو؛ که مروخی م دوشی م هدیمهف زین ترصدن آ دوی تاملک ز

ترصدن آ که تسنا نیارد ام قرق؛ دراندی توافقت ماسلا هیلع نینمؤ ملاریما اب ام ساسحا و زغم رد ار ماود و تابثلامی یلو، دوی هدیسر تسنا ماود و تابثل ی اراد هچنآ تقیقد هب و ایند ن دوی ی رابتعا هب تسنا مدرک هولج تیعاو س کعرب تسرد ام یارب هلئسم و مینیبی م تاطابترا و تاسایر و ایند نی

¹ ۴۹۳ ص (ج لاصی حبص) ع غلابلا جهن

دوجو به دقتعمه که ام، دشاب هتشداند دوجو ییادخه که دشاب نیا رب ضرر فرگا دنیا مرفی م ترصد و میاهدرك ییگدنز ایند نیا رد ود ره اریز؛ میراندن یی قرف چیه لاملاب یی تسیند دقتعمه که وت اب میتسه ادخ توعد ار زامن و تدابع لها زا امدع هدمآت سدهب یی اهل و پوزا ام: لاثمب اینم. میاهداد ماجنا یی یاهر اک رد ار غلبم نامهمه امشد، مینکی م لدبؤدر ار یی بلاطم و مینیشنی م اینها اب و میهدی م ماعطا و مینکی م زا یرمع هرخلاب، دشابن راکرد یی یادخه اضر فرگا لاد؛ دینکی م هنیزه بلعولوهلا و داسفو و قسفس لاجم میاهدركن یررض امشد و امزا مادکچیه و تساهتشدنگ امشزا مه یرمع و ام

ملاء نآرد ماهه نیزه نیا اریز؛ دیاهدرك ررض امشد تروصن ییارد، دشاب هتشداند دوجو یی یادخه رگا اما دیهدب سپار نآ باسد تمایق رد دیاب که امشلاد به یی او یی لو، دوشی م هتشدنگ ام باسحه

نسکاو زا ضرر م نآزا یریگشیپ یی ارب: «دیوگی م یی دج یی ضرر م درومرد کشرپ که دینک ضرر فر ود دشاب هتشداند تقیقده رگا یی لو، دراندن یررض دشاب مه معیاشد رگا ن دزن سکاو موزل اریز؛ نک هدافتسا یی سک هچ و هتفگی یی سک هچ»: دیوگی یی سک که تسالو وقعته تروصن ییارد ایآ «درم یی هاوخه رگیذ زور!» منزلی مدن سکاو نم و تساه معیاشد اینها!؟ تساه مدینش

دیدن و چمه و او یریگب راکه ب ار تلقه دیاب دنیا مرفی م عاجولای بانیا به م لاسلاهیلع قداص ماما دش مپلست، تساه یقطنم ترصد نآ نخس

یی یاهه مانرب، دناهدرک هداپد ام یی ارب ایند نیا رد م لاسلامهیلع همئا که ار یی یاهه مانرب مینادی م یی تقو روطچ، دناهدرک ساسحا و دناهدید ار لئاسم نیا دوخ اینها که تساه تیغقاو ساساربه و حیحص، یی ییلاقه به ن دیسر و فراعم و قیاقده کاردا زا و مینک فوطعم فرطن آوفرطنیا به ار دوخ رکف میناوتی م؟! مینامب زاب تیناسن لمامک

رطاوخی فذ موزل رد یی ناچوقه موحرم به یی ضاقه موحرم ملاک

که دندرک لقت دلاو موحرم یی ارب یی ناچوقه سابع خیش جاهد الله یی موحرم

یی اهسلج رد ات مدرک تکرده مدیدج رد یی ضاقه موحرم لزنم تسمهه دوخ لزنم زا حیصد زورک یی ارب رهش فارطا رد دنلب هدیشک راوید) فجن روسه رانک زا که یی ماگننه. جنک تکرش دنتشاند ناشیا که هلمد لایرک به آقباس که مداتفا اهی باهو هلمد رکف رد نهانگان، مدرکی م رویع (نمشد موجهه زا تظافده اجنآ ات، دندرک یی راجنوخه یی ابرد و دنتشکن نیمیمه و راوز و عاملصو عاملعزا ار رفتن ارازه و دندرک و دندرک تسرد موهقه کرابم ربقیور رب نآ بوچ اب و دندرک درخ ار شقودنص و رهطم حیرض که لایب زا دنتسناوتت، مدرم تمواقم و روسه به نآ راصد هطساو به فرشاه فجنرد اما. دندروخ و دنتسشن که مدوب هدش قرغ هشیندنا نیا رد. دندرک رارف، فقوته زور دنچ زا سپ و دنوش دراو روسه یی اهفکشد و دیاب ام حلاص؛ مینکرب ار اینها هشینر دندرک هلمد اینانژ رگا ات مینک زهجم حلاص عاونا به ار دوخ دیاب ام. دندرومایید ار یی گنج نونف دیاب ام ناناوج و دشاب نانچونینچ

فارطا زا تارطاخ و مدوب رو هطوغ نانا اب یی اوعد و گنج و نایباهو هلمد رکف رد وطنیمه، داتفا نم به ناشیا مشچ ات؛ مدش دراو و مدز رد. مدیسر یی ضاقه موحرم هناخرد به که دومنی م موجه مادک؟! دیدومرف هچ! اقا: «مدرک ضرر و مدرک بجعت نم»؟! یی تسه گنج لوغشم! اه: «دندومرف! دندرک ضوع و دندنادرگرب ار هلمشم و «!تساه مراما سفن اب گنج مدوصقم»: دندومرف «!؟ گنج

زور ود! شابه هتشداندن یراک ن دیشک قندخ و اهی باهو نیا به و ورب ار تدوخه ار وت! ناجا اقا یی ساسد رایسب تیغقوم رد ام. دومن هدافتسا نسحا و حنه زور ود نیا زا دیاب و دندهی مزرع رتشیب دش دهاوخذ رارکت ام یی ارب تیعضو نیا هجوجیهه به رگیذ که میراد رارق

تساهلد یی اقصه بجوم ادخ دای: م لاسلاهیلع نینمولار یما

1؛ (الله رَكِزْ نَعْعَيْدِ لَا وَتَرَا حَتَّ مَهْبِيْلَتَ لَا لَاجِر) هغیر شه میا ل یذ رد ماسلا هیلع نینمؤ مار یما ، یراب یم هغلابلا جهن رد «درادی منزب ادخ دای ز ا ار اهنأ ایند نیا رد دتسوداد و عبید و تراجت هک ی نادر م» دنیامرف:

هداد رارق بولق ی افسد ثعاب ارش دوخ دای و رکن دنوادخ» 2؛ بولقلا ءلاج رکنلا ل عَجْ مَناحبس الله نَ ا

1. 37. میا (24) روز هروس

2: 78 ص، 2 ج، می سانشداعم. 211 ص، 2 ج (مدب) ءغلابلا جهن

ءَدْناعْمَلْا دَعْبِ بَدِ دَاقَنْتُو ، ءَوْشَعْلَا دَعْبِ بَدِ رَصْبِدُو ، ءَوْرَقَوْلَا دَعْبِ بَدِ مَعْسَدُو ، بولقلا ءلاج رکنلا ل عَجْ مَناحبس الله نَ ا

و م هر کف ی ف م هاجان دایع ، تار تفلان امرأ ی ف و ءه ربلا دعب ءه ربلا ی ف - مؤلا تَرَعِ لَ الله حَرَبِ ا م و ءَدْبِدْؤَلَا و راصبلا و عامسلا ی ف ءَظْفِرِ رَوْبِدِ ا و حبستساف ، مهلوق ءتاذ ی ف مَهْمَلْکِ

و مَظْیِرْ طِ هِیْلَا ا و دِمَدِ دَصْفَلَا دَخَا نَمِ ی ت ا و لَفَا ی فِ قَلْدَلَا ا لَزْ نِمْبِ مَماقْمِ نَوْ قَوْحِی و ، الله مایا ن ور کذب کلت ح بیاصم کلتک اوناک و ، ءکلهل ن مهور د و قیر طلا هیلا ا و مَدَ لَامِشِدِ ا نِیْمِی دَخَا نَمِ و ، ءاجنلاب مورشب ی ت ا هَبْشَلَا کَلْتِ قَلْدَا و ی ت ا م ل ط ل ا

و ، ءایحلا مایا ب ن و عَظْفِرِ ؛ هنع عیب لا و ءَرا ح ت مَهْلِغْشَتِ مَلْفِ ، لَادَبِ ا یْنِدِلَا نَمِ مَوْ دَخَا لَ ا هَلَا رَکَنْدِلَا نِ ا و رَکْمِلَا نِ ع ن و هْنِی و ، بِن و ر م ن ا ی و طِ سِ ق ل ا ب ن و ر م ا ی و . ن ی ل ف ا غ ل ا ع ا م س ا ی ف ا ل ل ه م ر ا ح م ن ع ر ج ا و ز ل ا ب ن و ف ت ه ی ب ه ن ع ن و ه ا ن ت ی و

خَرِیْلَا ل ه ا ب ب و ی غ ا و ع ل ط ا م ن ا ک ف . ک ل ذ ا ر و ا م ا و د ه ا ش ف ، ا ه ی ف م ه و ءَ ر خ ل ا ی ل ا ا ی ن د ل ا ا و ع ط ق ا م ن ا ک ف ا م ن و ر ی م ه ن ا ک ی ت د ، ا ی ن د ل ا ل ه ل ا ک ل ذ ا ع ا ط ر ا و ف ش ک ف ، ا ه ت ا د ع م ه ی ل ع ا م ا ی ق ل ا ت ق ق د و ، ب ه ی ف ا م ا ق ل ا ل و ط ی ف ن و ع م س ی ل ا م ن و ع م س ی و س ا ن ل ا ی ر ی ل ا

ا و ع ر ف و ، م ه ل م ا ع ا ن ی و ا و د ا و ر ش د د و ، ء د و ه ش م ل ا م ه ی س ل ا ج م و ء د و م ح م ل ا م ه م و ا ق م ی ف ک ل ق ل ع م ه ن ل ت م و ا ک ف ا و ل م د و ، ا ه ی ف ا و ط ر ف ا ه ن ع ا و ه ن د و ا ، ا ه ن ع ا و ر ص ق ف ا ه ی ا و ر م ا ق ر ی ب ک و ءَ ر ی غ ص ل ک ن ع م ه ی س ف ن ا ق ب س ا ح م ل ن م م ه ی ر ی ل ا ن و ج ع ی ، ا ب ی ح د ا و ب و ا ج ت و ا ج ی ش ن د ا و ج ش ن ف ا ه ی ل ل ا ق ت س ل ا ن ع ا و ف ع ض ف م ه ر و ه ی م ه ر ا ز و ا ل ق د ، ء ن ی گ س ل ا م ه ی ل ع ا ت ل ز ن ت و ، ء ک ن ل م ل ا م ه ی ت ق د د ق ، ی ج د ح ب ی ا ص م و ی د ه م ل ا ع ا ت ی ا ر ل ؛ ف ا ر ت ع ا و م د ن م و ا ق م و م ه ی ع س ی ض ر ف ، ب ه ی ف م ه ی ل ع ا ل ل ه ع ل ط ا م ا ق م ی ف ی ت ا م ا ر ک ل ا د ع ا ق م م ه ل ت د ع ا و ، ع ا م س ل ا ب ا و ب ا م ه ل ت ح ت ف و م ه م ا ق م د م د

ی س ل ا ل و ط ح ر ج ب ه ت م ظ ل ق ل د ی ر ا س ا و ، ب ل ض ف ی ل ل ی ق ا ف ن ن ا ه ر ، ز و ا ج ت ل ا ح و ر ب ه ن ا ع د ب ن و م س ن ت ی ح د ا ت م ل ا ب ه ی د ق ی ب ض ت ل ا ن م ن و ل ا س ی د ، ء ع ر ا ق د ی م ه ن م ا ل ل ه ی ل ل ا ب ی غ ر ب ا ب ل ک ل . م ه ن و ی ع ا ک ب ل ا ل و ط و ، م ه ی ب و ل ق ن و ی غ ا ر ل ا ب ه ی ل ع ا ب ی خ ی ل ا و

ا ک ر ی غ ب ی س د ا ه ل س ف ن ل ا ن م ا ه ر ی غ ن ا ف ، ا ک س ف ن ل ک س ف ن ب س ا ح ف

کشد و بیر زا اهل د راگنز ن دش دودز بجوم ار دوخ دای و رکن ، مَناحبس دنوادخ " : دنیامرفی م ی نارگ و ی نیگنس زا دبل د ی هاش وگ ادخ دای م س ا و ب د ر ی گ ل ا ج و دوشن شور ن ادب اهل د ، هداد رارق و ددرگن شور و انیب ، تر ی ص ب ی ن ا ه ن پ و ی ک ی ر ا ت ز ا س پ ل د ی ا ه م ش چ و ، د ن ک ا ر د ا ا ر ا د خ ت ا ی ا و د و ن ش ب د و ش م ا ر و د ر ی گ م ا ر ا ی ش ک ر س و ی گ ز ی ت س ز ا س پ ا ه ل د و ، د م ه ف ب ا ر ر ا س ا و ق ی ا ق د و د ن ی ب ی ا ر ب ه ی ل ا ت ا ی ا ی ر گ ی د ز ا س پ ی ک ی م ا ی ا و ر و ه د ز ا ز ا ر د ی ا ه ن ا م ز ل و ط ر د - مؤلا تَرَعِ - د ن و ا د خ ی ا ر ب ه ی ش ی م ه و ه ک د ن ا ه د و ب ح ل ا ص د و ص ا خ ی ن ا گ د ن ب ، ت س ا ه د و ب گ ر ز ب ر ب م ا ی پ و د م ا ی ق ن ب ی ه ک ی ت ر ت ف م ا ی ا ر د ن ی ن چ م ه و ا ب و ت س ا م د ر ک ی م م ل ک ت ز ا ر و ط ه ب ن ا ن ا ی ا ه ه ش ی د ن ا و ر ا ک ف ا ب ، ت ا م ه م و ب ل ا ط م ا ق ل ا و م ا ه ل ا ا ب د ن و ا د خ ت س ا م ت ف گ ی م ن خ س د ا ه ن ا س و ف ن ل ص ا و ه ش ی ر و ل و ق ع د ا ی ن ب

غ ا ر چ د و خ ی ا ه ل د و د و خ ی ا ه م ش چ و د و خ ی ا ه ش و گ ر د ، ی ر ا د ی ب ر و ن و ت ر ی ص ب ه د ی د ا ب ا ه ن ا س پ د ن ت خ و ر ف ا ت ف ر ع م و ت ی ا د ه

ر د ی ل ا ع ت ق د م ا ق م ز ا د ن ن ا س ر ت ی م و ، ل ا م ع ا ن د ر م ش م ن ت غ م ی ا ر ب ا ر ا د خ ی ا ه ز و ر د ن ر و آ ی م د ا ی ه ب ر و ن م ل ا ع و ت ی ا د ه ب ی ا ر م د ر م ت ا م ل ط ی د ا و ر د ه ک د ن ت س ه ی ن ا ی ا م ن ه ا ر م ل ز ن م ب ن ا گ د ن ب ن ی ا . ب ا س د ف ق ا و م

دندک یربهر

دنیوگ شیا تسد هار نآ رد ار وا ، تفرگ شیب رد ار میقتسم و تسار هار و لادتا بقیرط هکی سک هار زا هکی سک و ؛ دندت تراشب یراگتسر و تاجذ هب ار وا و دندک دییات و هومذ اضما ار ش هار و دنداد رذحرب یدوبان و تکلا هزا و دنیا مذتمذم ار وا ، دیار گبچ و تسار هب و دزرو فارحنا میقتسم دندد مید و

رد اهکشد و اهههیش نایامنهار و ، دنتملظ یاهی داو ناشخرد یاه غارچ هلز نم هب ادخ ناگدنپ نیا مدرم نایم

رکذ هب ایند یاهت نیز و ایند هب لغتضا ضوع هب هک دنتسه ی مدرم ادخ دای و ادخ رکذ یارب ، یرآ ادخ زا ار نانآ یاهلماعم و تراجت چیه و ، دناه تفرگ هیویند تانیعت زا لذب ار نآ و مدیزرو لغتضا ادخ دندکی مذل و غشم دوخ هب وا رکذ و

عنه ناهانگ و یصاعم زا ار مدرم دنلب یادص اب و ، دننارنگی م ار دوخ ی ناگدنز مایا ادخ دای اب دنداد نایم نینط لفاغ مدرم یاهش و گوگرد و دندهی م زاوا و هومذ

دندادی م زابتشز راکزا و ، دنیا مری م راتفر تلادع هب زیند دوخ و دندکی م رما تلادع هب ار مدرم دنیلای م ذتسد تشز راک هب زیند دوخ و

ایند و یگدنز لماع مامت ی یوگ هک دناه دراذگ مدق بقره ماقم هب لوصو هار رد نیمه ی اهدارا اب نانچ و تشهد و یبقع روما زا تسایند مدرپس پرد هچنآ و ، دناه تفرگ رارق ترخا لرد و مدیچپ مهر رد ار دندیبی م دوخ ناگدید لباقم رد ار همه منهج

و ، دنداد علاطا لماع نآ رد شکم نارود رد خزر بلها یایافذ و اهی ناهنپ رب نانآ هکنآ لثم و نآ رد و ، تساه دیسر ققحت هب و هشد یلجتمه اهنآ رب اهدیعو و اهدعو و تاییصو صخ مامت اب تمایق اهنآ هکنآ لثم . دندهی م علاطا معقاو روما رب ار اهنآ و هز سپ ایند مدرم یارب ار بیغ مدرپ نانا ماگده دنونشی م ایند مدرم هک ار یاهزیچ دنونشی م و ، دندیبی م ایند مدرم هک ار یاهزیچ دندیبی م

یاهفقوم و اهماقم رد ییامن ریوصت دوخ رکف رد و ی نکل یثمت دوخ لقع رد ار اهنآ وترگا دوخ لباقم رد ار دوخ لماعا یاهن اوید ی یوگ هک ، اهنآ تدایع و هتسیاش یاهس لجم رد و اهنآ هدیدنسپ هز رس اهنآ زا هکی گرزب و کچوک راکر هزا ، دناه دومذ دوخ سفزا هبساحم هدامآ ار دوخ و ، هدوشگ و ، دناه دومذ ریصقت نآ رد و هشد اهنآ زا هکی ای هذای ، دناه درک ی هاتوک و هشد اهنآ هب هکی یرما ره رب و هب نانا زاوا و ، دناه دنامورف نآ یرادهگد و لمحتزا و هدی شک شود رب ار دوخ مانگ و نیگنس یاهراب دایرف و ، دناه دادخ ساپ یراز و میرگ هب ار رگدکی و هتسگ اهنآ ریگولگ میرگ و هشد دنلب یراز و میرگ ی لقع ل یثمت نآ رد ؛ دناه دومذ دنلب دوخ راگدورپ هب فارتع و رارقا و ی نامیشپ و تمادنی یور زا ار دوخ دندشخرد یاه غارچ و ، دنات یاده یاههناشند و اهم لعا اهنآ آقد هک دید یهاوخ ار ناشیا یرکف ریوصت و ش مارآ و هنیکس ماقم و هتفرگارف ار اهنآ درگادرگ ی هلا تمحر ناگتشره هک دنات لاهج یاهی کیرات رد هب لوصو بتارم و ، هشد هوشگ نانا یور هب نامسا یاهرده و ، تساه هدمآ دورف اهنآ رب ناما و نما ناشیارب تساه لطم اهنآ رب ماقم نآ رد دنوادخ هکی عینم ماقم رد تمارک و زوف لزانم و هیلاء تاجرد تساه هدیدرگ ایهم

اضما و هدیدنسپ ار نآ و تساه هشد یضار ادخ دناه دومذ ایند رد اهنآ هکی ششوک و ی عسزا ، سپ تساه مدرک شیا تسد و هوتسد ار نانا دومحم ماقم و ، هدرک

و هومذ هامتسا ار تمحر میسن ، دناه تشاد و فعدیما دوخ ی ادخزا و دناه دومذ هکی ییاعد هب اهنآ نارپسا و ، ادخ تمحر و لصف هب دترقف و زاین ناگورگ اهنآ همه ؛ دناه درک لکاردا ار ادخ ترغم و و فعد راگدورپ تمظع ربارب رد دنات لذ

و میرگ یرایسب و ، هومذ رادهحیرج ار نانا یاهلد ، نارجه م غ و هودنا تدم ندیشک ازارد هب

راگدروپر رکنه لیسوه ب باق ی لاج تاع

تسا ی تامدمه رید فقومه ،تسا بولق ی افسد ث عاب ادخ رکنه ارچه کنیا حیضوت
تسا طبرم لاعتم ق و دوخ ادمه ابه او مه هک تسا ناسنا دوجو رد ی وطنم تقیقندن امه باق
ن آ ابی تنسانم چیه هک ی لئاسم ابه تسا راگدروپر ضیف لوز نل حمه هک ار ی ناروند و فافشد تقیقندن یا ام
دیامرفی م لاعتم دنوادخ ؛ میامدرک ث و لم و ر دکم و هتشدغا ، درادن
بهیلا بهیتاذ تاو لجه ماگیاج اهنت ،ن مؤم باق

1؛ ن مؤملا ی دب ع باق ی نعسین کلا و ی نامسه لا و ی ضرا ی نعسید لا

«دراد اره ش یاجنگ ن من مؤم هدنب باق ی لو ،دنرادن اره رو هظ و ی لجت تعسو ن من امسا و نیمز»
میدومنه تخیمای ناسفنی هاههتساوخ و سفن ابه ،تسا دنوادخ ماگیاج هک ار باق ن یا ام
و یرتشم و لحز و مام و نیمز هرک ی روانهپ و نامسا تعسو به ،ن مؤم باق معس لابق رد دیابند
تسد رد ار ن آ زا ی تشم امه هک تسا ی کاخ نیمه زا هتفاید تعسو نیمز اریز ؛تخود مشچ اهن اشکهک
بهترم نیرتل زانده ،عبط و هدام ملع و تسا هدام زا اهن اشکهک و بکاوک و تارک همهل صا و ،میریگی م
تسا لاعتم ق و د ترصد ی دوجو بتارم زا

ی هلا تایلجت ش ریذپ زا بیغ تاوامسه روصق

ترباعه رد «عامسه» زا روطنم کنیا رتلااب ن یا زا

ل ماشد زیدار بیغ تاوامسه هکلب ،تسین هدام ملع نامسا فرصد «ی نامسه لا و ی ضرا ی نعسید لا»
ملع هچ دراد هک ی تایصوصخ و بتارم مامتهپ ن من امسا» ؛ هک تسا ن آ ثید ی انعم ،ن یاربانده ؛دوشی م
هدنب باق اما ،دنرادن اره ی لجت تعسو و ش یاجنگ مادکچیه تو هلا و توربج و توکلم ملع هچ و هدام
2«دراد اره بهیتاذ تاو لجه معسو و تیفرظ ن من مؤم

،ماقمه و تسپی و تسایر به ن تسبلد !؟ مینکی م هچ ،تسا راگدروپر ماگیاج هک ی بلق ن یا ابه ام ل اح
ام باق هنادخ زا ی لکه ب لاعتم دنوادخ هک تسا هشد ث عاب ،دارفا ابه تاطابترا و ایند رانید و م هرده ب ق لعت
دور نورید

هبساحم موزل نوماریپ ملاسلا هیلع ق داصد ماما بیجده ملاک

دندومرف ملاسلا هیلع ق داصد ماما ترصد هک تسا تپاور

،هنید رملا عمج لک ی ف هسفن عر فی لا لجر لقا :لمسه و هلا و هیلع الله ی لصد الله لوسر لاق

تسا هدرک حورجم و مژوته ار اهنآ ی اهمشچ ی لاعت بوبحم ترصد تقر فر د ن آ ندوب ی ذلاوط
تسد ن اشیا ی ارب زا ،هناحبسد دنوادخ ی وسه به تبغر دراوم زا ی دروم ره رد و ی بابر ه ی ارب
دودو بر ترصد ی ایاطع و تااضافا زا باجتسم ی یاعد و تسا ی اهدنیوک
و ،دنکی من ی گنته وا دزد رد اهت تعسو هک ی سک زا دنیا منی م تساو خرد و دنکی م ل اوس
دشد دنه او خندیمانه ش لوصو و برقه ماقمه به ن ار اودیمه و ناگدننکتبغر

به دوخ ،تدوخ ترهط ی ارب و ریگبه دوخ سفن زا ایند رد ار دوخ باسده مه و تناسنا ی اسپ
اهنآ باسده به هک دنتسه و تزا ریغ ی نارگیاسد ایند رد و تسفن زا ریغ ی ارب نوچ ؛زادریپ تسفن هبساحم
ی گدیسر زیند و تباسده به ن ارگیاسد ن آ هنرگو ،رتهد بهچ ی دیسر تدوخ باسده به دوخ رگا زیند و ت دسنر به
11. دومنه دنه اوخ

طسب و حرش باتک لکی به چایتحا و تسا تمکد باتک لکی ادخ ی ایلوا ت للاح رد ملاسلا هیلع نینموملاریما ملاک ن یا قحلا
دنرادن ی باسحوباتک و دنوری م تشهد به هر سک ی ادخ ی ایلوا هنوگچه هک دوشی م حضاو بوخن آ تار قف رد تقد ابو ؛دراد
«دناهدرک ی ط ایند رد ار تابقع ن یا همهنوچ ؛تسا هدهه هتشارده اهنآ زا تمایق و خزریو ربقل اوها و گرم تارکسو
1. ۷. ص ۴، ج ،ی لائلای ل اوع

2. درادن ار اهنآ حرط ش یاجنگ ،ماقمه ن یا هک تسا دوجوم ی اهدا هلتسم ن یا ی ارب هتبله

۱. هِنِيد نَعْلَ اَسِي وُ هُدَاهَعْتَيْف

ش نيد رما هب ی گديسر ی ارب هتفه ره رد ار ش سفند هک ی سک ن آ رپ ادخ تمحر زا ش ابرود و قا»
ش دوخ تيعضو و ل اوحا و سفند هرابرد و دنيشنب بلق تغارف اب ی تعاس ،ن آ رد هک درانگن دازآ و غراف
«ديامن ل اوس ش يوخ ی نيد ل ناسم زا و دراد رارق ی اهترمه چ رد هک دنک رکف
ی صخش نينچ و منيبب ار ی صخش نينچ مهاوخی من اَصا ن م هک تسا ن آ «لُجْرَلِه قبا» زا روظنم
! تسين ناسنا اَصا

ن آ هکنيا هن ؛ دسر ب ش دوخ هب و دنيشنب ار مايا رياستاي همج زور زا ت عاسد کيل قَادد دياب ناسنا
هتفه ، تشنگ هک هتفه نيا ! ديابن دوخ سفند رد رکفت ی ارب ی لاجم هک دشاب فرطن اوفرطن يا ش رکف ردف
و قياقد و ی نک رکف دوخ هب ی هاوخی م ی ک رخا ، تشنگ دهاوخ م هب دعب ی اهتفه و درذگی م هب رگيد
؟ ی هد رورم تنهذ زا ی تسه ن ابير گهبت سد اهنآ اب هک ار ی تايعقاو
و راکن لاف دياب هک ميزيری م همانرپ ن لاا زا دوشد ماجنا رگيد مام ود دياشد هک ی اهلماعم رطاخ هب ام
ن آ رد هک مپاهتشد ادخ اب هک ی اهلماعم مبع جار ل احبات ايا اما ؛ مپنيبب ار ن اونيا و مپهد ماجنا ار همدم
!؟ مپاهدرک رکف تسا هدش مداد رارق امدهعرب ی اهفيظو ، رمع زور ود ی اطعال باقر د

ملاسلاهياع نينموملارما ملاک رد ايند ی تسپ

ديامر فی م هک مپريبی مپ ملاسلاهياع نينموملارما ملاک قمع و تقيقد هب هک تساجنيا
ی ايند نيا هک ديتفاي م هنيار ه هک ادخ هب دنگوس»²؛ رذع اَطقع ن م ی ذع دَهز ا دَهه م کائيد مُنَيَفَلَاو
«تسا رتتسپ زي ی نيبب آ زا ن م دزن رد امش

اب ش طابترا و هتشگ ادخ ماگياج ش بلق مامت هک تسا ملاسلاهياع ی لع ن انموم رما ملاک نيا ، ی رآ
تهج زا ، درذگي ام ر ب م ل اسد دص رگا اعطق ! تسا هدش ی کي ادخ اب ش رس و هديسر مات ملحرم هب ادخ
رارق دوخ مشچ ی ايتوت ار و ا ياپکاخ دياب و ديسر مپهاوخ ملاسلاهياع نينموملارما ی ا پ درگ هب تفرعم
نيمه زين ام ، دندهب ام هب ار نينموملارما تفرعم زا هرذکي و وجکي مز ادنا هب ی تد رگا اللهو اما ؛ مپهد
! مپدرکی م اديب ار ماگيد نيمه ايند هب تبسن و مپذی م ار فرد

مپديمهفی م رگا . مپرادنت فرعم م هر اقم نيا هب ی تد هک مپتسه هراچيب و تخدب ردفچ ام دينيبب ل اح
بلج دوخ ی ارب ار ی عفانم ات مپذی مذ ن اونيا رس ر ب و مپتفری مذ فرطن اوفرطن يا اماند رگيد هک
ددنخی م اهوربو ايبن آ همهو سابعن با هب و دنزی م هلصو ار دوخ ش فک هک تسا نينموملارما نيا ؛ مپنک
ی عرش رظن زا تيلونسم لوبق هرابرد ی نيمذ اللهتيا موحرم ملاک

ن اتسر هشد زا ی کير د ، ی نيمذ ی اقا موحرم تايذ نامز رد ش پيل لاسن يدنچ ن اضمر کرابم مامرد
:مفنگ ، دننشاد تکرش هک یريک تيعمج هب باطخ اجنا رد . مدرکی م تبصل مع صولخ هب جار اه
رد هک دنادب ی سک رگا» : دنا دومرف اهی نارنخس زا ی کير د ی نيمذ اللهتيا هک مپاهدينش ام همه
ی ريگه رانک تيلونسم و تسپ ن آ زا هک تسوا ی عرش هفيظو ، دراد تيحجرا و ا ر ب ی صخش ش تيلونسم
ن آ رد) ؟ درذگی م ل اسد دنچ ل احبات هيق نيا زا «دهد رارق ش دوخت يعقوم رد ار صخش ن آ و دنک
دشاب ماقم و تسپ ی اراد ی تکلم ل ناسم رد هک ديهد ن اشن م هب ار رفن کي امش (تشنگی م ل اسد و مع قوم
دنک ی ريگه رانک دوخ تسپ زا و «تسا رتهپ ن م زا تيعقوم نيا رد صخش ن لاف» : ديوبگ و

رد هک ی صخش اعقاو ايا هک تسا نيا رد ثحب اما ، دنشاب هدوب رفن ود ی کي تسا ن کمه هچرگ
تشپ تيلباق و ا طفق ، ن اريا تيعمج ن ويليمد اتفه ن ايم رد هک تسا نيا ش ساسحا ، دراد ل اغتشا ی تيلونسم
! تسا هناويد دنک ی رکف نينچ ی سک رگا !؟ دراد ار نتسشن زم نيا

ار ی بلق . مپنکی م حماسم ن آ رد و هتشادنپ ی خوش ار اياضق نيا ام همه : هک تسا رارقن يازا هلسم
ره زا و ن اونيا هب ن دز ارتفا ، دنبيوريگب ، ليخت و ل مجت ، ايند تاساير هب ، تسا نامحر ی لجت ماگياج هک

۱. ۴۰ ص ، ج ، ی فاکلا
۲. ۳۷ ص ، ج (مدبء) عغلابلا جهن

نیا هک تسای سک نآ ل قاع . میاه دومذ ل آمدگل دوخی پاریز و مدرک ثولم و هدولآ ، ندرکذ رانگورفی لمع . دشابش دوخی گراچیپ و ی تخدب رکف هب و دهد رثابیترتن آ هب و دنک کاردا اتقیقد ار بلاطم

ایندهب هجوت رهز داپ ، ادخ داپ

، ددرگر ب دوخ قیاسی اقصن آ هب مرابود اهبالق و میوشد فرصمه ایندهب هجوت زاهکنیا یارب لهاد ایندهب هجوت رهز داپ رگیدت رابعهه . مینک دایز دوخ رد ار ادبمه هب هجوت هتسویپ هک میراد جایتحا نیا هب و مرکا ربمغیپی تد ؛ تسینق د ترصدت و بیژ زا رتشیبی ناقتا و رارق و توید چچه و ، تسات اثبات داپ ار نآ دیابنهک تسای اهلسم نیا و ؛ دننسه ق د ترصدت یوسهه ام تکردهلیسو زین ملامهیلعه ممانا دومنش و مارف

هیهلا هیلک تیلو هب هجوت نودب رانگوروی یوسهه تکردهن دوپن کمریغ

ل اهتبا نودب و هیهلا هیلک تیلو ماقمه هب هجوت نودب هک تساطوفحم دوخی اجاهه هلسم نیا هچرگ دهاوخ برگا یامرد ره و تشادرب مدقز امدقن اوتی منادبا ملامهیلعه نیموصعمه ممانا هب تبسن عرضت و الههقیقت ترصدت تیلو ماقمه هب تبسن عرضت و هجوت مطساوهب دیاب ، دشاب هتشدادخ یوسهه ی تکرده اریز ؛ دوپی کتم وانددت ایدرب و تسبدل دماما یرهاظت یعضو رب افرصد دیابنی لو ، دشاب هادفاناورا داتقا دهاوخ نیمز یور هب ندب نیا و تفر دنهاوخ ایند زا یزور مه ماما و ربمغیپ هرخلاب

تسا دیحوت نیع تیلو تقیقد

تفرشلز نم هب ، میتسه نینمؤ ملاریما اب ام لله مالحا هک مییوگب و مینک شوخلد رهاظ نیا هب رگا نبا یزور اریز ؛ میاهدرك مابنتشا ، تسامامت ام راک رگید نیاربانب و میدنخیم و مییوگیم و میراد دماو هب و دوریم ایند زانارگید دننام انیعه مه ترصدن آ و دنزیم یریشمش رهطم قرف رب و دیامی مجله تیلو ، تقیقدن آ و ؛ دشابنی ننفرن بیضا تقیقدن آ هک تسبدل دی تقیقد هب دیاب نیاربانب ؛ دسری متداهش . تسادیحوت نیع هک تساملامهیلعه ماما

و ی داء دارفانیپ رگید ، دوش یراجی هلا تیشمی تقو ، ق د تریغی لجت و دیحوت هبترم رد ردهبیترتن نیمههه ، دنکی مرثا ی داء دارفانددب رب ریشمش و ریت هک روطن نامه ؛ درانگی منقرف ربمغیپی م و دنکی مرثا ، تسامهر رب ماما و ناکما ملاء بلاق هک نینمؤ ملاریما قرف ربی تدای و ادهشلادیسب باق دناسری متداهش هب و دفاکش

ناکما ملاء ردی هلا تیشم ذیفتد و ، ق د ترصدت تریغی لجت ی دیحوت ماقمه

تیشم ذیفتد و ق د تریغی لجت و دیحوت ماقمه رد هک تسانآ هلسم نیا رد قیقد و مهمرایسب هتکن تبیصم و تائلاتبا ، خیرات تداهش هب هکلب ، درادن دوجو س کچیه نیپی قرف اهنتهن ، ناکما ملاء ردی هلا . تساهدوب مه رتشیب عایلو و ممانا یارباه

لکرش و ی نیبود نیع لا و ؛ مینیبذ ار قرف نیا ام هک تسامهمرایسب هتکن نیا رد هیضقت ولاد ناریگید لثم و هدشل یکشتن اوختسا و تشوگزا مندب دارفا هیقد دننام مه نم ؛ دیامرفی م نیسد ماما ! تسا رتشیبی تد ، مدنسی م ناریگید یارب قلخ و هدام ملاء نیناوقه ذیفتد رد ار هچنآ اذل ، منکی مساسحا ار درد . درادن دوجو ناریگید و نم نیپی قرف چچه تهج نیا زا و ؛ مدنسی م دوخی یارب ار نآ زا

ردی هلا نیناوقه ذیفتد و دیحوت نابرج اما ، تساطوفحم دوخی اجاهه فیلکتهب هجوت هلسم هچرگ . درادن دوجو قرف هلسم نیا رد و ؛ دشاب طوفحم دوخی اجاهه دیاب زین ملاوع

و ناینرپ زا یرتسب میتسرفی متالاسر هب ار و تاهم ی تقو هک نکم نامگ ؛ دیوگی مش ربمغیپ هب ادخ بناصم دارفا هیقی هب تبسن و تیارب تالاسر نیگنسر راب نیا لمدرد هکلب ؛ مینکی م هداما و تیارب و قرف رارق و تروود ، مسلط نوچی میرد اهگنجردهک شابه هتشدان نامگ . تساهدش ردقمی رتشیبی یایلاب و عاونا اب زینم و ی گنجب ناکرشم اب لوا فصرده و یورب گنج هب ناریگید دننام دیاب هکلب ، میهدیم هب گنسد اذل ! مروام لمعهبی لماکی یاریذد و تزا گنسد و مزید و ریت و ریشمش لیبقتا بردهتلاا ، دوشی م دراو ربمایپ دوخملاک رب هئیمقن با ریشمش ؛ دنکشی م ار نآ و دروخی م ربمغیپ لکرامی ناشیپ

۱. دیای مذ نورید و دفاکشی م ار نآ و دوری م ورف ترضد هنوگ ن اوختسا رد دوخملاک یاههقلد

تسا دیحوت رارسا زانیموملاریما و ربمایپ یاهلاب

دحا گنج رد هک ملاسلاهیلع نینموملاریما یایلاب زانمهنآ و ادخلوسر یایلاب زانیموشوگ نیا یبلاطم نیا! تسامدودرتهمیرپ یردقن نینموملاریما یارب تالاکشم نیا ییوگ^۲! دنتشادرب یراکمخز دود! تسادیحوت رارسا زانوشی م ضرعهک

نینموملاریما و ادخلوسر تاماقم هبلوصو مدعتاد رد ی نارھظ هملاعخساپ

دندومرفی ماقا موحرم

کدامشدرگا «!؟ تسامدادن رارق نینموملاریما و ربمغیپ لثم ار ام ادخ ارچ»: دنیوگی م یضعی رستشپ دیتسین رضاد ی تدهک دینکی م رارف نانچ، دینک ساسحا تسامتشذگ اهنآ ربار هچنآ زامظح «! تسایفاکام یارب رادقم نیمه و میتساوخنار تاماقم نیا ام! ایادخ»: دبیوگی م و دینک مانگنم هار دود، میتسرفی م مدرم داشرا و تالاسر ناونعهی افرصد ار وتام: دیامرفی مشربمغیپ هبلدوادخ، یراب هکلب؛ یرادنی توافقت چیه دارفا هیقب اباهی تخسد و تالاکشم و بنأصل محدثید زانم دزرد وتو وتاب هلباقم هبات میزاندانی م هار هبلوت هیلع ار یامدع و مینکی م ردقم تیارد یرتهیامرپ و رتشیب تالاکشم! دنزیخرپ

دش میلست دیاب و درکن اوتی مذ یراک چیه نآ لابقرد هکتسا ی تنسو هیور نیا

داعم و ادیم هبلماک تفرعم رپی عرش فیلاکت ماجنا فاقوت ههیش هبلخساپ

تبحصد زانکی؛ دود هدمآ ناریا هبلدند اب تاقلام یارب روشک چراخ زاناسود زانکی یزور، درید دهاوخی م اجک هبل و هدیرفا هچ یرارب ارمداد هک دوشن شورنم یارب ات»: هکدوب نیا ناشیا یاه: متفگ واهبلخساپ رد «دوشی منل یامتم تدابع تمسهبل ملد

تسامتشاد رظنرد ام تقلخ زانری تیاغ و فده هچدوادخ هک هلمئسم نیا هبعجار امش اب دندب: دیوگی و دوش دراو امشل زنه هبلجلمی قراسرگا»: مسرپی م امش زال اؤسد کپ طقف؛ منکی مذ تبحصد نآ رد امش ایآ «مناسری مل تقهبل ار وتای هدب ناشنار تلاما ل حم اروفای، مرادذ فاقوت تصرفنم «؟ یدمآ مل زنه هبل هچ یرارب و تسیک و تردام و ردپ و ی تسه یسک هچوت»: هکدینکی مل اؤس و زال هاد هکتسا یهیدب! «ررب تادوخ اب تسه نآ رد هچره و تساجن لافر دل و پ قودنص»: دبیوگی م اروفای تسینا هبتبحصد نیا یاجرگید، دنک کیش دهاوخی م و دراد هلسا وانوچ

رانکار وایآ «مانسرگنم»: دیوگی و دیایب امشل زنه هبلرھظ قوم ی صخشدرگا هکنآ رگیدلثم یهیدب «!؟ دیاهدمآ اجنیا هبل هچ یرارب و دیتسه هک امش»: دینکی مل اؤس وازا و دیرادی م هگنل زنه رد واهبل هکتسا نیا امش یناسنا هفیظو و تسامنسرگ مدآ کپ واریز؛ درادنی یاج تلالاؤس نیا هکتسا مرادذ دبیوگی م، دیراندزگا و دیهدی م واهبل، دیرادی یاذرگا؛ دیهدب اذغ

زین و تسامدرک قلخ ار ام ادخ هک میرادنی کشد چیهام ی تقو؛ تسانیمه ملع نیا رد زیناملثم و قیاقدملاع نآ رد هک میرادذ دیدرت نینچمه و دراد دوجو یرگیدملاع گرم زان سپ هک میرادذ کشدرگا!؟ دراد اج «تسامدرک قلخ هچ یرارب ارمدادخ»: هکل اؤس نیا ایآ، دراد دوجو یرتلااب بتارم زانثحب رگید، دراد دوجو یرتلااب بتارم ملع نآ رد و تفر میهاوخ ایند نیا زان اعطق هک مینک قیدصد دهاوخ مدیافی ب «تسامداد رارق ار لمع رادقم نلاف، هبترم نلاف هبلوصو یارب دوادخ ارچ» هکنیا دود.

مهثحابم نیا؛ تسامدیافی ب تقلخ تیاغ و فادها هرابرد ثحب هکتسین نیا دندب روظنم هبتبلا تروصبهبل ار دودخ تیعموم دیاب ناسنا: هکتسا نیا دوصقم. دروآی مل احوروش و قشعو، تسادیفم

۱. ۱۵۱ ص، ج ۱، عامسلا عاتما
۲. ۱۱۹ ص، ج ۲، بلاطی بال لباقنه

نیا، میشاد هتشداند ی کشد چیه ی ونعم تا اذنتلا و لامک و تفرعم بتارم رد رگا؛ دنک ی بایزرا ی قطنم هچ هب دنوادخ مینادند هچرگ، دنکی م تیافک رتلااب بتارم نآ هب نتخادئاتسد ترورض رب دودخ بلطم بتسا هدرک قلخ ار ام تلد.

؟! دراد ی طبر هچ ام هب بلطم نیا؛ دشاب هدوب و غط و دوهیب اساسا ام تقلخ زا ضرغ دینک ضرر ف نیمز هب ماب ی لابلاب زا ار دودخ دیاب ای و میروخب اذغ دیابند، بتسا هدرک قلخ تهجی ب ار ام ادخ نوچ ایآ ار ی فیاظو هچ رتلااب ملاوع ی ارب بتسا هدرک قلخ نینچ ار ام هک ی یادخ دید دیاب کلام نیا اب؟! میز ادنیب بتسا هدمو فر رقم.

و ا ریغ و دودخ ربمغیپ نیب هک بتسا نیا نم ریسم و هار: دیوگی م ادخ هک دویب نیا رد نخس، ی راب راطنتنا و از امه ی رتدایز راک و همانرب، مهدی م ی رتشیب باوژ و هبترم و ا هب رگا و؛ مرانگی مذی قرف چیه جراد.

تدابع ار ادخ و میتفر ار دراغرد زور ل هچ، زاجدن ازوسد نایابین نآ رد ام ز ا کیم ادک ی تسار هب؟! میاهدرک ل محتار ربمغیپ ی لابلاب و بنأصم ام ز ا کیم ادک؟! میدرک

«بَوْلِقْلًا ءَءَلَّجَ رَکْذًا لِعَجِّی لَاعَتَ اللّهِ نَّ اِ» ز ا مَلاَسَلا هِیَءَ نِیْمُوْمَلا رِیْمَا دَا رِم

:دیامرفی م هکنیا ز ا مَلاَسَلا هِیَءَ نِیْمُوْمَلا رِیْمَا دَا رِم، ن یاربانب

تسا نآ «بتسا هداد رارق بولق ی لاج بجوم ار رکذ دنوادخ؛ بولقلًا ءَلَّجَ رَکْذًا لِعَجِّی لَاعَتَ اللّهِ نَّ اِ» نآ بتسا نآ آدض هک ادبم هب هجوت و ادخ دای، دنک داجیا ن مؤم بالقر رب ار ی رانگنز ایند هب هجوت هاگره هک بتسا هدش ی دایز دیکات نآ هب تبسن تاییاور رد هک بتسا رکذ هدیافن امه نیا و؛ دنکی م فرطرب ار رانگنز ملاوع رد و بالقر زا رانگنز عفر بجوم ادتبا رد رکذ هکنیا و دنوادخ رکذ رو هظ بتارم موحن اما بتخادرپ میهاوخ نآ هب هدیآ تا سلج رد الله عاشن ا هک بتسا ی بلاطم، بتسا تایلجت بجوم رگید

رظن رد شصاخ ناگدنب ی ارب هک ی بهاو م ز ا و دهد رارقش تایاند ل و مشم ار ام دنوادخ میروا دیما رد، ن بیرقمه ایلوا و ناگرزب هک ی شزرا و تمرح هب میهدی م مسقا ار ادخ! دنکن بیصنی ب ار ام، هتفرگ دیامرفن مورحم، درادی م ی نازرا ن یصلخم رب هک ی ضیف تا حشر ز ا زیند ار ام، دندرادی بویر هاگراب

دَمَحْمَلْ اَوْ دَمَحْمَلْ ی اَعْلَصَد مَهْلَلَا